

בז א מ"י פ"ו מהל' קרבן
פסח הלכה ב סמג
עשין רכז:
בז ב ג מ"י פרק ד מהל'
אבל הלכה ט סמג
עשין דרנבן ב טוש"ע א"ח
ס' לח סעיף ה וטוש"ע י"ד
ס' שפ סעיף א ס' שפת
סעיף א:
בז ד מ"י פ"ו מהלכות
סוכה הלכה ג סמג
עשין מג טוש"ע א"ח ס'
תרמ סעיף ה:
ה ה מ"י שס טוש"ע שס
סעיף ו:
א ד טור ו"ו סס:
ב ז (מ"י) פ"ו מהל'
חפלה סמג עשין יט
טוש"ע א"ח ס' קו סעיף
א טור א"ח ס' לח:
ג ח מ"י פ"ד מהלכות
תפילין הלכה יג סמג
עשין כב טוש"ע א"ח סימן
לח סעיף ז:

רבינו חננאל

ר' יהודה אומר מישאל
ואלצפן היו שנסאו גרב
ואביהוה ר' יצחק אומר
אם נושאי ארונו של יוסף
היו יכולין ליה ליטור ואם
מישאל ואלצפן היו יכולין
היו ליטור אלא קוברי מת
מצוה היו וחל שביעי
שלהן להיות ערב פסח
שנא' ולא יכלו לעשות
הפסח ביום ההוא מכלל
המתעסק במצוה פטור מן
המצוה האחרת. ושנינו
צריכא זו וזו דאי
אשמעינן גבי פסח כו'
אמר רב זבדא משמיה
דרב אבל חייב בסוכה ולא
דמי למצטער הווא פטור
מן הסוכה. ת"ר חתן וכל
השושבינין וכל בני חופה
פטורין מן התפילין ומכל
מצות האמורות בתורה
וחייבין בקריאת שמע

כה:

הישן תחת המטה

פרק שני

סוכה

א) פסחים כג. ב) ברכות
יא. טו: כמותו ו: מ"ק
טו, ג. א) ספרי פ' נשא ס'
מד, ז) שבת דף פו, ג.
ה) סוטה ג. ע"י, ש,
ו) פסחים סט: ז) ע"ז
דף ג, ט) ברכות דף יג, ג.
ט) מכילתא דמילואים
ירוש פ' שמיני הכ"ג,
וע"י"ש המ"א, וע"ע תוס'
סנהדרין נב. ד"ה והיא.

הנהרות הב"ח

א) גמ' מהו דמימא
הואיל ואמר רבא
מנעטע: (ב) תוס' ד"ה
משום וכו' אפילו היכא
דמטא זמן מונא דפסח
כ"ל ומימא זמן הב'
נמחק:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה טמאי מת
מצוה וכו' שהכהן
מטמא בו. ע"ן טורי אגן
כ"ה דף טו ע"כ ד"ה חייב
הלס:

תורה אור השלם

א) ויהי אנשים אשר
היו טמאים לנפש אדם
ולא יכלו לעשות הפסח
ביום ההוא ויקרבו לפני
משה ולפני אהרן ביום
ההוא: (במדבר כ, ו)

ב) האנך דם מתים
אבל לא תעשה פארך
חבוש ע"ך ויגעליך
תשים בג' ויג' ולא
תעשה על שפם וקחם
אנשים לא האבל:
(ויחוקאל כו, ו)

ג) והפכתי חגיגתם
לאבל וכל שיריכם
לקניה והעליתי על כל
מתים שק ועל כל
ראש קרחה ושמתיה
פאבל יחוד ואחריתה
כיום מר: (עמוס ה, ו)

הנהרות וציונים

א) בכ"י וחדוניה
בסוכה אמרנו כ"ש
חדדי וכן ג' הרא"ש (בית
יצחק): [ב] צריך להוסיף
שתי מצות מצות סוכה
וכו' או שצ"ל שתיים
מצות סוכה וכו': [ג] צ"ל
כ"ר בא: (גליון):

מישאל ואצפן היו. וא"ת ולמאן דאמר פרק ד' מיתות
(סנהדרין דף ע"ג) דשריפה ממש הוא שנשרפו גופיהן
וכן נמי דריש בתורת כהנים¹⁰ אקרא דמתאכל אש אותם אמאי נטמאו
וי"ל דשמא שלדן היתה קיימת כאלו נשרפו על גבי קטבלא כדאמר

הבי גרסינן בצרייתא צסיפרי ר"ע אומר מישאל ואלצפן היו שנטמאו
נגדו ואציהו ר' יצחק אומר אם נושאי ארונו של יוסף היו יכולין
היו ליטור ואם מישאל ואלצפן היו יכולין היו ליטור אלא מי היו
טמאי מת מנזה היו שחל שביעי שלהן להיות צערב פסח שנאמר ולא

פרק המפלת (גדה דף כו:): מת שנשרף
ושלדו קיימת טמא: **שחל** שביעי
שלהן בערב הפסח. מכלאן קשה
להא דל"ר לוי צלילה הניזקין (גיטין
דף ס. וס) ח' פרשיות נאמרו צאמו
יום שהוקם המשכן וקא חשיב פרשת
טמאים ופירש שס צקונטו ויהי
אנשים אשר היו טמאים לנפש וגו'
ולא יתכן כדמוכח הכא שהיה צערב
הפסח והמשכן הוקם צאחד צניסן
ואפילו לר"ע לא יתכן לפי הספרים
דגרסינן צפסחים צפ' האשה (דף כ:)
רצ סצר לה כר"ע דאמר מישאל
ואלצפן היו שחל שביעי שלהן להיות
צערב הפסח ומיהו אותה גירסא ליתא
אלא ר' יצחק גרס התם ונראה לפרש
פרשת טמאים דשרן ונצלה וזו וצנה
ונדה לפי שהורכו לזכר על טומאת
מקדש וקדשו: **משום** ד"א מטא
זמן חיובא. ואין להקשות מהא
דדרשינן צריש טבול יוס (צמצים
דף ק. וס) דהולך לשחוט את פסחו
נטמא למת מנזה מולחוחו אפי'
לאחר חלות דמת מנזה שאני והא
דדייק הכא מצרייתא דקתני למת
מנזה נטמאו לא מת מנזה ממש אלא
כלומר לקרוצם כדפירש צקונטרס
ולאחר חלות הוא דאינו נטמא
כדקתני התם אמרת לא יטמא אבל
קודם חלות יטמא כדקאמרין התם
ציוסף הכהן שמתה אשתו צערב
הפסח ונמנו אחיו הכהנים וטמאוהו
צעל כרחו אבל קשה (לרצה¹²) דאמר
התם אידי ואידי לאחר חלות כאן
קודם ששחטו וזרקו עליו כאן לאחר
ששחטו וזרקו עליו אלמא נטמא
לקרוצם אפי' היכא דמטא זמן
חיובא (ב) זמן הפסח מאחר שלא שחטו
וזרקו עליו ואין לומר דהיא גופא
ילפינן מחתן דפטור מק"ש דלמא
שאני ק"ש דלית ציה כרת כדקאמר
הכא ולא אחי מיניה פסח דאיכא
כרת ומטא זמן חיובא: **אין** שמוחה
א"א בחופה. משמע מכלאן דאס
ינא חתן מחופתו אפי' כלתו עמו
והולכים לאכול צצית אחר דאין

ר"ע אומר מישאל ואלצפן היו שהיו עוסקין
בגרב ואביהו ר' יצחק אומר אם נושאי
ארונו של יוסף היו כבר היו יכולין ליטור
אם מישאל ואלצפן היו יכולין ליטור
אלא עוסקין במת מצוה היו *שחל שביעי
שלהן להיות בערב פסח שנאמר¹¹ ולא יכלו
לעשות הפסח ביום ההוא ביום ההוא אין
יכולין לעשות הא למחר יכולין לעשות
צריכא דאי אשמעינן התם משום דלא
מטא זמן חיובא דפסח אבל הכא דמטא זמן
ק"ש אימא לא צריכא ואי אשמעי' הכא
משום דליכא כרת אבל התם דאיכא כרת
אימא לא צריכא גופא א"ר אבא בר זבדא
אמר רב¹² אבל חייב בכל מצות האמורות
בתורה ח' חוץ מתפילין שהרי נאמר בהן פאר
מדאמר ליה רחמנא לייחוקאל¹³ פארך חבוש
עליך וגו' את הוא דמייחבת אבל כ"ע פטורי
ג' וה"מ ביום ראשון דכתיב¹⁴ ואחריתה ביום
מר ואמר רבי אבא בר זבדא אמר רב דאבל
חייב בסוכה פשיטא מהו דתימא הואיל
(ה) וא"ר אבא בר זבדא אמר רב מצטער פטור
מן הסוכה האי גמי מצטער הוא קמשמע לן
ה"מ צערא דממילא אבל הכא איהו הוא
דקא מצטער נפשיה איבעי ליה ליתובי
דעתיה וא"ר אבא בר זבדא אמר רב חתן
והשושבינין וכל בני החופה פטורין מן הסוכה
כל שבעה מ"ט משום דבעו למיחדי וליכלו
בסוכה וליחדו בסוכה אין שמחה אלא בחופה
וליכלו בסוכה וליחדו בחופה אין שמחה
אלא במקום סעודה וליעבדו חופה בסוכה
אביי אמר משום ייחוד ורבא אמר משום
צער חתן מאי בינייהו איכא בינייהו דשכיחי
אינשי דנפקי ועיילי להתם למאן דאמר
משום ייחוד ליכא למאן דאמר משום צער
חתן איכא א"ר זירא אנא אכלי בסוכה וחדרי
בחופה¹⁵ וכ"ש דחדרי ליכאי דקא עבידנא
תרתיה ת"ר חתן והשושבינין וכל בני חופה
פטורין מן התפילה וזמן התפילין וחיובין בק"ש
משום

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנך
דום מתים אבל לא תעשה לא תתאבל עליה פארך חבוש על ראשך
שלא כדרך שאר הצללים לפי שאני עושה אותך אות מופת לישראל
שכך עתידין למות מתייהן ואין איש מתאבל עליהם אלמא אבל אסור
בתפילין: והני מי"י ביום ראשון. דעיקר מררה חד יומא כדכתיב
ואחריתה כיום מר: פשיטא. מאי שנה הא משאר מלות דאשמעינן
רצ לעיל דאבל חייב בכל המצוות: צערא דממילא. שהסוכה נמצאת
כגון חמה או יונה או סירחה צדצרים שסיכך צהן: מיבעי ליה
ליתובי דעתיה. חוצה עליו ליישב דעתו למנזה: למיחדי. לשמות:
משום ייחוד. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן ואין דרך צאה
ויציאה שם לרצים תמיד מפני הטורח ושמה ירד החתן לעשות
לרכיו ויטייחד אחר עם הכלה: צער חתן. שהמקום לר ופחות
מנזת¹⁶ סוכה ומנזת נישואין וכגון שנשא ערב הרגל אבל צחוך
פטורין מן התפילה. דבעיאל כוונה: זמן התפילין. משום דשכיחא
שכרות וקלות ראש: וחיובין בקריאת שמע. דמנזת כוונה אינו אלא פסוק ראשון:¹⁷

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנך
דום מתים אבל לא תעשה לא תתאבל עליה פארך חבוש על ראשך
שלא כדרך שאר הצללים לפי שאני עושה אותך אות מופת לישראל
שכך עתידין למות מתייהן ואין איש מתאבל עליהם אלמא אבל אסור
בתפילין: והני מי"י ביום ראשון. דעיקר מררה חד יומא כדכתיב
ואחריתה כיום מר: פשיטא. מאי שנה הא משאר מלות דאשמעינן
רצ לעיל דאבל חייב בכל המצוות: צערא דממילא. שהסוכה נמצאת
כגון חמה או יונה או סירחה צדצרים שסיכך צהן: מיבעי ליה
ליתובי דעתיה. חוצה עליו ליישב דעתו למנזה: למיחדי. לשמות:
משום ייחוד. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן ואין דרך צאה
ויציאה שם לרצים תמיד מפני הטורח ושמה ירד החתן לעשות
לרכיו ויטייחד אחר עם הכלה: צער חתן. שהמקום לר ופחות
מנזת¹⁶ סוכה ומנזת נישואין וכגון שנשא ערב הרגל אבל צחוך
פטורין מן התפילה. דבעיאל כוונה: זמן התפילין. משום דשכיחא
שכרות וקלות ראש: וחיובין בקריאת שמע. דמנזת כוונה אינו אלא פסוק ראשון:¹⁷

שחין לה אלא שלש דפנות וצו לשחק עם כלתו: תרתיה. שתי
הרגל קיימא לן צמועד קטן (דף ע"ג) דאין נושאין נשים צמועד:
שכרות וקלות ראש: וחיובין בקריאת שמע. דמנזת כוונה אינו אלא פסוק ראשון:¹⁷

שחין לה אלא שלש דפנות וצו לשחק עם כלתו: תרתיה. שתי
הרגל קיימא לן צמועד קטן (דף ע"ג) דאין נושאין נשים צמועד:
שכרות וקלות ראש: וחיובין בקריאת שמע. דמנזת כוונה אינו אלא פסוק ראשון:¹⁷

שחין לה אלא שלש דפנות וצו לשחק עם כלתו: תרתיה. שתי
הרגל קיימא לן צמועד קטן (דף ע"ג) דאין נושאין נשים צמועד:
שכרות וקלות ראש: וחיובין בקריאת שמע. דמנזת כוונה אינו אלא פסוק ראשון:¹⁷

שחין לה אלא שלש דפנות וצו לשחק עם כלתו: תרתיה. שתי
הרגל קיימא לן צמועד קטן (דף ע"ג) דאין נושאין נשים צמועד:
שכרות וקלות ראש: וחיובין בקריאת שמע. דמנזת כוונה אינו אלא פסוק ראשון:¹⁷

שחין לה אלא שלש דפנות וצו לשחק עם כלתו: תרתיה. שתי
הרגל קיימא לן צמועד קטן (דף ע"ג) דאין נושאין נשים צמועד:
שכרות וקלות ראש: וחיובין בקריאת שמע. דמנזת כוונה אינו אלא פסוק ראשון:¹⁷

שחין לה אלא שלש דפנות וצו לשחק עם כלתו: תרתיה. שתי
הרגל קיימא לן צמועד קטן (דף ע"ג) דאין נושאין נשים צמועד:
שכרות וקלות ראש: וחיובין בקריאת שמע. דמנזת כוונה אינו אלא פסוק ראשון:¹⁷